



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1511-22
ערר 1517-22
ערר 1518-22
ערר 2285-22
ערר 2286-22
ערר 2287-22
ערר 2288-22
ערר 2289-22

לפני כבוד חברי הוועדה:
שירה שגיא, עו"ד - יו"ר
גרמן פייקין, רו"ח - חבר

העוררת: 1. מיכל נגרין עיצובים בע"מ מס' 511842536
2. מיכל נגרין (ישראל) בע"מ מס' 514368794
באמצעות עו"ד רחלי גזית ניידיק

נ ג ד

המשיבה: **רשות המסים**
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

- בפנינו שמונה עררים שהוגשו על ידי העוררת 1 והעוררת 2.
- ביום 21/03/2022 הגישה העוררת 1 ערר על החלטת המשיבה בהשגה ביחס לתקופת הזכאות יולי אוגוסט 2020 (ערר 1511-22). למחרת הגישה העוררת 2 שני עררים על החלטות המשיבה בהשגות ביחס לתקופות הזכאות מאי יוני 2020 ויולי אוגוסט 2020 (עררים 1518-22 ו-1517-22, בהתאמה) (להלן: "ההשגות המוקדמות" או "העררים המוקדמים").
- ביום 09/06/2022 התקיים דיון בשלושת העררים. לאחר הדיון התבקשו הצדדים להגיש השלמות שונות כפי שיפורט להלן.
- בימים 27/07/2022 ו- 28/07/2022 הגישה העוררת 1 שלושה עררים נוספים, המתייחסים לתקופות הזכאות מאי יוני 2020, ספטמבר אוקטובר 2020 ונובמבר דצמבר 2020 (עררים 2287-22, 2288-22 ו- 2289-22, בהתאמה). ביום 27/07/2022 הגישה העוררת 2 שני עררים נוספים על החלטות המשיבה ביחס לתקופות הזכאות ספטמבר אוקטובר 2020 ונובמבר דצמבר 2020 (עררים 2286-22 ו- 2285-22, בהתאמה) (להלן: "ההשגות המוקדמות" או "העררים המאוחרים").
- בהחלטות יו"ר הוועדה מיום 28/07/2022 התבקשה כל אחת מהעוררות להגיש הודעה משלימה ובה להבהיר האם בכתבי הערר החדשים יש טענות חדשות שלא נטענו בעררים המוקדמים, וכן להודיע האם לטעמה יש סיבה שלא לדון בעררים אלה יחד עם העררים המוקדמים.



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

6. בתגובה מיום 04/08/2022 הבהירו העוררות כי אין בפיהן טענות חדשות, למעט טענה מקדמית המתייחסת למועד קבלת ההחלטות בעררים המאוחרים (ראו להלן), ואף ביקשו כי הוועדה תכריע בטענה המקדמית וככל שזו תידחה, הודיעו כי אינן רואות סיבה שלא לדון ביתר טענות בעררים אלה יחד עם העררים המוקדמים.
7. בהחלטת יו"ר הוועדה מיום 08/08/2022 התבקשה המשיבה להגיש את כתב תשובתה עד ליום 22/08/2022 וזאת לאור זהות הטענות בכתבי הערר. כן התבקשה להתייחס לטענה המקדמית שהעלו העוררות, ולהבהיר האם יש מניעה מבחינתה כי התיקים יידונו במאוחד.
8. בכתב התשובה שהוגש ביום 22/08/2022 הודיעה המשיבה כי אינה מתנגדת לכך שהעררים יידונו במאוחד. כן הפנתה לטענותיה בכתב התשובה שהוגש בעררים המוקדמים וכן התייחסה לטענה המקדמית שהעלו העוררות.
9. נבהיר כבר כעת על אודות הקשר בין שתי העוררות כפי שהוסבר על ידן: העוררת 2 היא חברה בת של העוררת 1. העוררת 1 מנהלת מפעל לייצור תכשיטים, ופעילותה כוללת את יבוא חומרי הגלם מחו"ל, ייצור התכשיטים, ייצוא תכשיטים גמורים לחו"ל ומכירת התכשיטים באתר האינטרנט של החברה וכן לזכיינים שונים של הרשת. העוררת 2 עוסקת במכירת המוצרים בישראל, ובמכירתם בחנויות שהפעילה בישראל (בנוסף לחנויות של זכיינים צדדים שלישיים להם העוררת 1 מכרה את התכשיטים).
10. לאור זהות הטענות והסוגיות שבמחלוקת, בשים לב גם להסכמת הצדדים ובהתאם לסמכותנו לפי תקנה 13 לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (סדרי הדין והמינהל בוועדת הערר), התשפ"א-2020 (להלן: "התקנות"), אנו מורים על איחוד העררים. ביחס לעררים המאוחרים, ההחלטה מתקבלת על פי הטענות והראיות שהוגשו בכתב (בצירוף טענות הצדדים בדיון) וזאת בהתאם לסמכותנו לפי תקנה 9(1) לתקנות.

השתלשלות העניינים

11. ביום 06/02/2022 התקבלו החלטות המשיבה בהשגות המוקדמות. בהתאם להחלטות, ירידת המחזורים לא גרמה ממשבר הקורונה אלא מכירת זכויות היוצרים וחלק מהציוד לחברת אלבר מור, וזאת לאחר שהרשת נקלעה לקשיים.
12. ביום 13/06/2022 התקבלו החלטות המשיבה הדוחות את ההשגות המאוחרות.
13. בהחלטות ביחס לעוררת 1, צוין כי לא נמצא קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין הקורונה וזאת מהסיבות הבאות:
 - א. בחודש ספטמבר 2019 נקלעה הרשת לקשיים ואף פיטרה כ-120 עובדים. באותו החודש אף הורה בית המשפט על פתיחת הליכים לחברות ועל מינוי נאמנים. בהמשך לכך ניתן לראות ירידה חדה מאוד בהכנסות העוררת 1 החל מחודש נובמבר 2019, כך שגם אם היה נמצא כי יש קשר סיבתי לקורונה, היה מקום לבחון את ירידת המחזורים ביחס להכנסותיה של העוררת 1 מנובמבר 2019 ועד לפברואר 2020 (בניכוי הכנסות הוניות).



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- בהמשך צוין כי מלאי העוררת 1 חוסל עד לסוף חודש פברואר 2020, ולכן לא ניתן להסתמך על הכנסות העוררת 1 גם בחודשים אלה כדי להעריך את ירידת המחזוריים בשל המשבר.
- ב. כן חודד כי בשונה מהנטען על ידי העוררת 1 בהשגתה, הירידה בהזמנות לא נבעה מהקורונה אלא מהעדר מלאים לספק, שכן כ- 95% מהעובדים פוטרו בחודש ספטמבר 2019.
- ג. מסקנת המשיבה היתה כי ירידת המחזוריים החל מחודש מאי 2020 לא נבעה ממשבר הקורונה וזאת גם בהתבסס על כך שלעוררת היו הכנסות משמעותיות בחודש אפריל 2020, וגבוהות יותר מהכנסותיה בחודשים מאוחרים יותר בהם לא הוטלו סגרים ומגבלות.
14. בהחלטות בעניינה של העוררת 2, המשיבה התייחסה לירידה בפעילות העוררת 1 כפי שפורטה לעיל, וזאת בשים לב לכך שהעוררת 2 היא חברה בת של העוררת 1, ומקום בו חברת האם היא ספק חומרי הגלם העיקרי ואף היחיד של העוררת 2, וחברת האם נקלעה לקשיים ופיטרה כ- 95% מעובדיה, לדבר השפעה ישירה על העוררת 2.
15. כן צוין כי ההכנסות בחודשים מאי יוני 2020 היו גבוהות משמעותית מההכנסות בחודשים יולי אוגוסט 2020 על אף שלא חלו כל הגבלות, מה שתומך במסקנה כי ירידת המחזוריים החל מחודש יולי 2020 לא נגרמה ממשבר הקורונה.
16. בהחלטה שבהשגה המתייחסת לתקופת הזכאות נובמבר דצמבר 2020 אף צוין כי בחודשים אוקטובר עד דצמבר 2020 לא היתה מניעה לפתוח עסקים, אך גם בתקופה זו העוררת 2 דיווחה על אפס הכנסות.
17. כן ציינה כי ניתן לזהות ירידה בכמות העובדים אצל העוררת 2 החל מתחילת חודש מרץ 2020, כלומר עוד לפני פרוץ המשבר.

טענות הצדדים

טענות העוררות

טענה מקדמית – איחור במתן ההחלטות בהשגות

18. כזכור, בעררים המאוחרים היתה בפי העוררות טענה מקדמית, והיא כי יש לקבל את העררים על הסף מפני שהחלטות המשיבה ניתנו תוך חריגה מסדי הזמנים הקבועים בסעיף 20(א)(1) לחוק, לפיו החלטה בהשגה תינתן בתוך 120 ימים. זאת, מקום בו החלטות המשיבה בהשגות המאוחרות ניתנו תוך חריגה הנעה בין 14 ל- 19 ימים מהמועד האחרון הקבוע בחוק.
19. לעניין זה ציינו העוררות כי המשיבה היא רשות מינהלית ומחויבת לעמוד בסד הזמנים הקבוע בחוק, המשקף את רצון וכוונת המחוקק. זאת, בייחוד מקום בו למבקש מענק נתון פרק זמן קצר בהרבה להגשת השגה או ערר – 45 ימים בלבד.



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

20. בתגובה מיום 04/08/2022 הוסיפו העוררות וציינו כי אין כל הגיון בכך שחלוף המועד להגשת השגה או ערר חוסם את הדרך בפני מבקש מענק למצות את זכויותיו, ואילו לחלוף המועד לפעולת המשיבה (שהיא הצד המקצועי, המיומן ובעל המשאבים) לא תהיה משמעות והמשיבה לא תידרש לתת על כך את הדין ולא תוטל כלפי סנקציה כלשהי.
21. לטענת העוררות הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר מדובר בהשגות שהיו מוכרות למשיבה ואף צוינו בדיון שהתנהל ביחס לעררים המוקדמים. כן הפנו העוררות להחלטת בית המשפט המחוזי עמ"נ 3720-11-21 פודולסקי נ' רשות המסים (ניתן ביום 15/07/2022, פורסם בנבו) (להלן: "פס"ד פודולסקי") בו נקבע מפורשות כי המועד הקבוע בסעיף 20 לחוק הוא מועד המחייב את המשיבה.

טענה לגופו של עניין – קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה

22. בכתבי הערר, פרשו העוררות את פירוט העובדות עליהן מבוססים העררים.
23. בהתאם למפורט, ביום 25/09/2019 קבע בית המשפט המחוזי כי העוררות עונות על הגדרת "חדלות פירעון" כהגדרתו בחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 (להלן: "חוק חדלות פירעון") וניתן צו פתיחת הליכים. עוד נקבע בהחלטה כי בית המשפט השתכנע שיש ראיות לאפשרות של שיקום כלכלי של החברה וכקבוע בסעיפים 20 ו-24 לחוק חדלות פירעון והורה על מינוי נאמן זמני לשם הבטחת הפעלת וניהול העוררות ורכושן. בהקשר זה, עמדו העוררות על כך שבית המשפט לא הורה על פירוק וחיסול החברות באותו המועד, אלא מינה את הנאמנים מתוך כוונה ברורה לשמר את העוררות ולשקם אותן על מנת להבטיח את המשך קיומן כעסק חי.
24. מהמסמכים שהגישו העוררות עולה כי לאחר מינוי הנאמנים, נבחנה האפשרות למכור את העסקים במלואם ואולם לאחר קבלת הצעות, ולאחר בחינת חלופות אחרות, נמצא כי אפשרות עדיפה היא להמשיך ולהפעיל את העוררות כ"עסק חי" לטובת מכירת המלאי הקיים שכן רוב פעילות הייצור הופסקה עוד לפני מינוי הנאמנים, ותוך נקיטת אמצעים שונים לצורך הגדלת יעילות העסקים, תחת מכירת העסקים כאמור (וראו סעיפים 13 עד 16 לדו"ח מס' 2 שהוגש על ידי הנאמנים הזמניים מיום 21/11/2019 (להלן: "דו"ח מס' 2") ודוא"ל מיום 01/01/2020 – נספח 7 לעררים המוקדמים (להלן: "נספח 7")).
25. לטענת העוררות, פרוץ משבר הקורונה בישראל הביא לשינוי דרמטי במגמה ובכל תוכניות ההפעלה של בעלי התפקיד. בתמיכה לכך היא מפנה להודעת דוא"ל מיום 10/09/2020 בה מתואר כי קצב המכירות באותו החודש פחת בכ- 66% מחודשים קודמים. כן מצוין כי בחנות עדיין ישנה סחורה, אך נוכח הירידה בכניסת הלקוחות, יש לשקול למכור את כל הסחורה ולסגור את החנות (לשם חסכון הוצאות החזקת החנות ושכר העובדות).



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

26. ביום 15/09/2020 נשלח דוא"ל נוסף ובו הוצע להוציא את כל עובדות החנות לחל"ת עד לסוף הסגר שהוטל באותה העת, תוך היערכות לסיום העסקתן. כן תוארה כוונה לקדם את מכירת הסחורה בחנות באופן מרוכז.
27. ביום 16/09/2020 נעתר בית המשפט לבקשת עובדי החברה והורה על מתן צו פירוק כנגד החברות ועל מינויים של הנאמנים לתפקיד נאמנים להליך הפירוק.
28. בהמשך לכך מפנות העוררות לדו"ח מס' 4 מיום 05/11/2020 שהגישו הנאמנים לבית המשפט (סומן כנספח 10 לעררים המוקדמים, להלן: "דו"ח מס' 4"), במסגרתו מתוארת ההתמודדות עם קשיים שנגרמו בשל משבר הקורונה, והמהלכים שנקטו לטובת צמצום הוצאות העוררות, לרבות שכירת מנהל תפעול מחליף למנהל הרשת, הסבת מרבית הפעילות במפעל לפעילות של פינוי ואריזה לקראת פינוי הנכס, צמצום מצבת כוח האדם, ריכוז כלל המכירות לחנות המפעל בלבד והשבת החזקה למשכירים של יתר החנויות וכו'. על רקע קשיים במכירת הסחורה הקיימת פנו למכירת המלאי הקיים באופן מרוכז, ובבואם להשלים עסקה עם קונה פוטנציאלי התברר כי הזכויות במותג נמכרו לצד ג' – חברת אלבר מור בע"מ. נוכח סירוב חברת אלבר מור בע"מ לוותר על זכויות למכירת הסחורה לקונה הפוטנציאלי, בסופו של יום הסחורה נמכרה לחברת אלבר מור (סעיפים 7 עד 18 לדו"ח מס' 4).
29. בהמשך לפירוט זה, העוררות מדגישות כי מהמסמכים והנתונים שנערכו "בזמן אמת" עולה כי רק לאחר פרוץ הקורונה בישראל החלו להיערם קשיים בניהולן. זאת, על רקע ירידה במלאי למכירה ולקוחות שהפסיקו לפקוד את החנויות. זאת בייחוד בהתחשב בקהל היעד המרכזי של הרשת שהוא נשים בגיל מבוגר יחסית שהיו בקבצת סיכון ומיעטו לפקוד חנויות.
30. לעניין זה מבהירות העוררות כי אין כל קשר בין מכירת המותג לבין הירידה במכירות, ואף הובהר כי המלאי הוחרג ממכירת המותג ובנוסף הנאמנים היו רשאים ואף המשיכו להפעיל את העוררות ולמכור את מוצריהן תחת המותג "מיכל נגרין".
31. בשולי דבריהן, עמדו העוררות על מעמדן כחברות בחדלות פירעון, וטענו כי עמדת המשיבה מאיינת את הרציונל והמהות של חוק חדלות פרעון לסייע לאותן חברות שניתן היה לשקמן בחסות החוק ושהקורונה פגעה בסיכוייהן לשיקום.

טענות המשיבה

טענה מקדמית – איחור במתן ההחלטות בהשגות

32. בתגובה לטענתה המקדמית של העוררות בעררים המאוחרים, טוענת המשיבה כי בשונה מהנטען על ידי העוררות, המועד שנקבע בסעיף 20(א)(1) לחוק הוא מועד מנחה ולא מועד מחייב. זאת למדה המשיבה מכך שהמועד נקבע ללא סנקציה בצידו ולטענתה הדבר היה בכוונת מכון. במצב זה יש לבחון את האיחור במתן ההחלטה במסגרת בחינת סבירות ההחלטה, תוך הפעלת עקרון הבטלות היחסית. לעניין זה הפנתה המשיבה לפסק הדין בעע"ס



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

1386/04 המועצה הארצית לתכנון ובנייה נ' עמותת נאות ראש העין, ע"ר (20/05/2008), פורסם באתר הרשות השופטת).

33. בכתב התשובה פרשה המשיבה שיקולים שונים אותם יש לדעתה לבחון במסגרת בחינת סבירות ההחלטה, ושעל בסיסם יש להגיע למסקנה כי אין לקבל את הערר בשל האיחור בלבד.
34. במסגרת שיקולים אלה נכלל גם השיקול האם הגורם המינהלי נרדם על משמרתו (ולעניין זה מפרטת המשיבה באריכות אודות היקף הבקשות בהן נדרשה לטפל והיקף המשאבים שהוקצה למשימה) ועוד. לעניין זה אף פירטה המשיבה בדבר המשמעות הכספית המעשית של קבלת כל ההשגות.
35. כן הצביעה המשיבה על מענה אחר שנקבע בחוק למצב של עיכוב אפשרי במתן ההחלטות וזאת בדמות מתן מקדמות על חשבון המענק, אשר גם בו יש כדי לתמוך בטענה כי המועד הקבוע בחוק אינו מועד מחייב.
36. המשיבה אף הפנתה לקיומה של סנקציה חלופית בדמות פסיקת הוצאות או אי פסיקת הוצאות במקרים שהבקשה למענק נמצאה לא מוצדקת.

טענה לגופו של עניין – העדר קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה

37. בכתב תשובתה, המשיבה פירטה על דרישת הקשר הסיבתי הקבועה בסעיף 8(3) לחוק. לטענת המשיבה, תנאי הסף הוא כי ירידת המחזורים במלואה נגרמה בשל משבר הקורונה ולא מגורמים אחרים.
38. לטענת המשיבה במקרים שבפנינו ישנן אינדיקציות ממשיות לכך שהעוררות לא סבלו מפגיעה במחזוריהן בעקבות משבר הקורונה אלא בשל גורמים אחרים שלא ניתן להתעלם מהם, שהם המצב המשפטי בהן היו מצויות- הליכי חדלות הפירעון.
39. בכתב התשובה שהוגש בעררה המוקדם של העוררת 1 הצביעה המשיבה על האינדיקציות הבאות ככאלה שמערערות את ההנחה בדבר קיומו של קשר סיבתי: (1) הבקשה לפירוק העוררת הוגשה בחודש ספטמבר 2019; (2) ירידת המחזורים שהחלה מיד לאחר מכן (וזאת לאחר נטרול הכנסות הוניות בחודשים נובמבר 2019 וינואר 2020 כקבוע בחוק).
40. בכתב התשובה שהוגש בערריה המוקדמים של העוררת 2 עמדה המשיבה על כך שהעוררת 1, שהיא הספק העיקרי של העוררת 2 ומהווה בסיס לקיומה, מצויה אף היא בהליכי חדלות פירעון וכי סגרה את מפעל הייצור שבבעלותה, באופן המשליך על קיומה של העוררת 2.
41. כן הפנתה המשיבה לירידה במספר העובדים והירידה בכמות הספקים בהשוואה שנתית בין 2018, 2019 ו-2020 בהתאם לדיווחי שכר לרשות המסים של כל אחת מהעוררות.
42. לטענת המשיבה, צירופם של כל אלה מערער את ההנחה בדבר קיומו של קשר סיבתי בין ירידת מחזורים לבין משבר הקורונה.



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

43. באשר לטענת העוררות כי ערב פרוץ המשבר החלה מגמת הבראה וכי הנאמנים הצליחו להביא את העוררות לרווחי שיא חידדה המשיבה כי במקרה דנן הרווחיות מושפעת, בין היתר, מצמצום רכישת מלאי, צמצום עובדים ומצמצום כללי של הוצאות.

הדיון שהתקיים

44. ביום 09/06/2022 התקיים דיון בעררים המוקדמים.
45. בתגובה לתגובת העוררות, הבהירה המשיבה את עמדתה לפיה משנמכר מפעל הייצור, היה בכך כדי להשליך את יכולת ייצור ההכנסה של העוררות (עמ' 2, שורות 6-8).
46. על רקע מכירת המפעל, לטעמה של המשיבה אין הצדקה לערוך חישוב חלופי של תקופת בסיס חלופי, שכן לא היה ייצור חדש אלא רק מלאי שנותר למכור (עמ' 4, שורות 31 עד 35, עמ' 5, שורות 7-8).
47. לעניין זה הבהירה ב"כ העוררות כי המכירה בחודש נובמבר 2019 היתה של מכירת נכס מקרקעין ושהמפעל המשיך להתקיים באמצעות השכרה של נכס אחר. כן הבהירה כי נותרו שתי עובדות במפעל שעסקו בייצור ערב המשבר (עמ' 5, שורות 20-22). רק בחודש נובמבר 2020 סגרו את המפעל (עמ' 5, שורה 23).
48. לעניין זה המשיכה ב"כ העוררות וחידדה כי הבעיה לא היתה בייצור המלאי אלא במכירות (עמ' 5, שורות 26-30). לעניין זה, התבקשה ב"כ העוררות על אודות מלאי הסחורה ערב הסגר השני, וזאת בהמשך למתואר בדו"ח מס' 4 שהוגש לעיון הוועדה. לעניין זה השיבה ב"כ העוררות: "קשה לי להגיד ספציפית מה היה. אני יודעת שהיה מלאי, והנאמנים נמצאים פה בדיון. אני חושבת שהכוונה היתה למלאי ששכב בחנויות ואף אחד לא התעניין בו. הדגש בסעיף – זה דו"ח שהוגש לבית משפט – שזה מוצרים ישנים ואף אחד לא מבקש לקנות אותם" (עמ' 10, שורות 4-7).
49. בתשובה לשאלת הוועדה האם ממילא לא תכננו למכור את הסחורה ב- 2020 ו- 2021 ולאחר מכן לסיים את פעילות החברה, חידדה ב"כ העוררות כי הרעיון היה להפעיל את החברות במשך שנה ואז למכור כעסק חי ויעיל, תוך תשלום חובות לנושים (עמ' 6 שורות 4 עד 9).
50. כן הבהירה ב"כ העוררות בתשובה לשאלת הוועדה כי היתה ציפיה לכך שכבר בחודשי תקופת הזכאות ניתן היה לצפות לכך שהכנסות העוררות מהחודשים המקבילים בשנת 2019 יחזרו על עצמן. לעניין זה הפנו העוררות את תשומת הלב לעליית המחזורים שנרשמה בחודשים שלאחר מינוי הנאמנים, ועל הצפי האופטימי לפעילות העוררות (עמ' 7, שורות 16 עד 19).
51. בסיום הדיון, ועל רקע הזיקה בין העוררות, התבקשו העוררות להגיש לתיק הוועדה פירוט של העסקאות ביניהן לשנים 2019 ו- 2020 תוך פירוט מועד העסקה. כן נקבע כי המשיבה תתייחס לפירוט שהוגש בתוך שבוע נוסף.



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

טענות הצדדים לאחר הדיון

52. ביום 23/06/2022 העוררות הגישו את הודעתן. העוררת 1 פירטה בהודעתה את הכנסותיה מהעוררת 2. ניתן היה לראות, כי גם לאחר נטרול ההכנסות מעוררת 2, העוררת 1 ספגה ירידת מחזורים בשיעור הקרוב ל-100%. כן הוגשו נתוני העסקאות של העוררת 2 מעוררת 1 במהלך השנים 2019 ו-2020.
53. באשר לאפשרות בדבר נטרול התשלומים בין העוררות, הסבו העוררות את תשומת הלב להגדרת "תשומות שוטפות" שבסעיף 7 לחוק, לפיה בחישוב התשומות השוטפות יש לנטרל תשומות של חברה בשל רכישת טובין מבעל מניות באותה החברה (בענייננו – נטרול רכישות העוררת 2 מהעוררת 1 בעת חישוב המענק לו זכאית העוררת 2).
54. באשר להכנסות העוררת 1 מהעוררת 2, הפנתה העוררת 1 את תשומת הלב לכך שההוראה לפיה יש לנטרל הכנסות מחברה קשורה (להלן: "הוראת נטרול העסקאות" – ראו להלן) מופיעה בסעיף 8(2) לחוק, ועל כן רלבנטית לבחינת שיעור ירידת המחזורים אך לא לחישוב מחזור הבסיס או מקדם ההשתתפות בהוצאות קבועות שבהתאם להם מחושב המענק.
55. לגופו של עניין טענו העוררות כי הן פועלות כמרכזי רווח נפרדים ואין כל הגיון בהחלטת הסייג הדין בחברות קשורות שכן ממועד חדלות הפירעון בעלי המניות בחברות אינם רלבנטיים, שכן סמכויות הניהול ניתנות לבעלי התפקיד הפועלים כזרועו הארוכה של בית המשפט.
56. כן הדגישה העוררת 1 כי בשל המשבר הצטבר בחנויות מלאי שלא נמכר ומסיבה זו היה ברור כי לא היה טעם בייצור של מלאי נוסף.
57. ביום 29/06/2022 הוגשה תגובת המשיבה. המשיבה הבהירה כי אין ביכולתה להתייחס לנתונים שפירטו העוררות משום שאין לה גישה לספריהן. יחד עם זאת ציינה כי מבדיקה שערכה ניתן לראות כי חלה ירידה בהיקף הרכישות של העוררת 2 מהעוררת 1 עוד בינואר-פברואר 2020, בהיקף של כ-63%.
58. באשר לטענה לפיה הוראת נטרול העסקאות מתייחסת לבחינת ירידת המחזורים בלבד, צינה המשיבה כי היא מתקשה להבין את ההגיון העומד ביסוד טענת העוררות, שכן אם הוחלט לנטרל את העסקאות הקשורות משום שהן אינן רלבנטיות לצורך בחינת זכאות למענק, הכיצד ניתן לשובו להתחשב בהן כאשר מחשבים את גובה המענק. בהמשך לכך, טענה המשיבה כי קשה לקבל עמדה לפיה בחישוב המענק מנוטרלות התשומות ששולמו לחברה קשורה אך לא התשלומים שהתקבלו מחברה קשורה.
59. בהחלטת הוועדה מיום 11/07/2022 התבקשה המשיבה להבהיר מדוע אין באפשרותה להתייחס לנתונים שהציגו העוררות בדבר העסקאות ביניהן. כן ניתנה למשיבה האפשרות להציע דרך חישוב חלופית לצורך הערכת ירידת המחזורים שנגרמה מהמשבר.
60. בתגובתה מיום 28/07/2022 המשיבה הבהירה כי לעמדתה אין מקום להתייחס לנתונים בעסקאות בין החברות הקשורות, שלא עמדו כלל בבדיקה ואף אין אפשרות לבדוק אותם מאחר והם נתונים פנימיים של החברות הקשורות. המשיבה אף התנגדה לעריכת חישוב



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

חלופי כאמצעי לכימות ירידת המחזורים שנגרמה ממשבר הקורונה, וזאת מפני שלשיטת המשיבה העוררות כלל לא עברו את תנאי הסף של הוכחת קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה.

61. בתגובתן מיום 07/08/2022 חזרו העוררות על טענותיהן ועל כך שהתכתובות שהוגשו לתיק הוועדה מעידות על כך שכוונת הנאמנים היתה לשקם את פעילות החברות ולמוכרן כ"עסק חי", ורק לאחר פרוץ המשבר, בחודש ספטמבר 2020 ההליך הופך להיות הליך של "פירוק" ובעלי התפקיד ממונים כמפרקים.

62. לסיום, ציינה העוררות כי משהמשיבה לא הציגה כל דרך אמיתית לחישוב חלופי בבחינת גובה הזכאות של המענק עבור העוררות, על הוועדה להיצמד ללשון החוק ולחשב את הזכאות על פי הנוסחה שנקבעה בחוק. העוררות לא הציעו דרך חישוב חלופית משלהן.

דין והכרעה

63. לאחר בחינת טענות הצדדים, הגענו למסקנה כי דין ערריה של העוררת 1 ביחס לתקופות מאי יוני ויולי אוגוסט 2020 להתקבל בחלקם, דין ערריה של העוררת 2 ביחס לאותן התקופות להתקבל במלואם, ודין יתר העררים להידחות, והכל כפי שיפורט להלן.

התשתית המשפטית

איחור בהחלטה בהשגה

64. בהתאם לסעיף 20(א)(1) לחוק, החלטה בהשגה תינתן בתוך 120 ימים.
65. בעמ"נ 27710-06-21 ב.ג. בטחון הצפון אבטחת מוסדות, לוי טיולים ומתן שירותי רפואה נ' רשות המסים בישראל (ניתן ביום 03/01/2022, פורסם בנבו)(להלן: "פס"ד בטחון הצפון"), בית המשפט קיבל את טענות המערערת לגופו של עניין בדבר אופן חישוב המענק לו היא זכאית. לאחר מכן, ובבחינת למעלה מן הצורך כפי שצוין בפסק הדין, הוא אף נדרש לכך שהחלטה בהשגה באותו המקרה ניתנה באיחור של 68 ימים מהמועד הקבוע בחוק.
66. פס"ד פודולסקי נדרש אף הוא לשאלת האיחור במתן ההחלטה בהשגה. באותו המקרה דובר על איחור של 130 ימים במתן אחת ההחלטות בהשגה. באותו העניין, חידד בית המשפט כי הקביעה בפס"ד בטחון הצפון היתה כי לא "כל איחור במתן ההחלטה בהשגה משמעו קבלה אוטומטית של ההשגה, אלא איחור משמעותי במתן ההחלטה בהשגה, בשים לב לנסיבותיו הפרטניות של כל מקרה" (פסקה 98 לפסק הדין).
67. מהחלטות אלה ניתן להסיק כי כוונת בית המשפט היתה כי המדובר בפגם מינהלי, ואולם בפסק דין פודולסקי הדגיש בית המשפט את חומרתו של פגם זה במסגרת בחינת ההחלטה הסופית.



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

דרישת הקשר הסיבתי

68. סעיף 8(2) לחוק קובע כי אחד מתנאי הזכאות למענק הוא כי חלה ירידת מחזורים בהכנסותיו של מבקש המענק, בשיעור הקבוע באותו הסעיף. ככלל, שיעור ירידת המחזורים נבחן באמצעות השוואה בין מחזור העסקאות שדווחו למע"מ בתקופת הזכאות (החודשים עבורם מבוקש המענק) לבין מחזור העסקאות שדווחו למע"מ בתקופת הבסיס (החודשים המקבילים בשנת 2019).
69. תנאי זכאות נוסף הרלבנטי לענייננו הוא דרישת הקשר הסיבתי הקבועה בסעיף 8(3) לחוק, שהיא הדרישה כי "הירידה במחזורי העסקאות כאמור בפסקה (2) **נגרמה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה החדש**"; (ההדגשה הוספה). כלומר, הדרישה היא כי יש קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה, וכי ירידת המחזורים לא נגרמה מסיבות אחרות.
70. בפס"ד בטחון הצפון נקבע כי הנחת המוצא היא כי דרישת הקשר הסיבתי מתקיימת, ונדרשים ממצאים עובדתיים מהימנים המעמידים בספק את קיומו של הקשר הסיבתי (פסקאות 52-53 לפסק הדין).
71. מקום בו התערעה ההנחה בדבר קשר סיבתי, נטל ההוכחה עובר למבקש המענק ועליו להוכיח כי ירידת המחזורים נגרמה ממשבר הקורונה (וראו למשל ערר 21-1268 נ.ע. **הנדסה ייזמות** (2001) בע"מ נ' **רשות המסים** (22/08/2021), פסקה 28 להחלטה), והנטל שיוטל על מבקש המענק ייגזר מעוצמת האינדיקציות שיש בהן לערער את הקשר הסיבתי (וראו ערר 21-1640 **מי קומפני ישראל בע"מ נ' רשות המסים** (06/02/2022), פסקאות 25 ו-34).
72. שאלת הקשר הסיבתי יכולה להתעורר מקום בו עולה הספק האם אירוע אחר הוא שגרם לירידת המחזורים במלואה (לדוגמא, במצב של שינוי מתכונת הפעילות של מבקש המענק או פיצול הפעילות לשני עסקים נפרדים), והיא גם יכולה להתעורר לעניין היקף ירידת המחזורים אותו ניתן לייחס למשבר הקורונה למשל במקרה בו חלה ירידת מחזורים שקדמה למשבר (וראו ערר 21-2095 י.ע.פ – **יצחק עפר ופיתוח בע"מ נ' רשות המסים** (14/06/2022)), או שנפסקה עבודה עם לקוח משמעותי (ערר 22-1249 מ. **אדן לשיווק ומסחר בע"מ נ' רשות המסים** (19/06/2022)).
73. ביחס למקרה בו מתעוררת שאלת הקשר הסיבתי לעניין היקף ירידת המחזורים אותו ניתן לייחס למשבר הקורונה, נקבע כי בנסיבות מיוחדות ישנה הצדקה לבחון את ירידת המחזורים שלא בהתאם למחזור העסקאות בתקופת הבסיס כפי שדווחה למע"מ וזאת כדי לעמוד על הנזק שנגרם בגלל משבר הקורונה ולא מסיבות אחרות (ראו לדוגמא ערר 21-1138 **אגרולייט נ' רשות המסים** (31/05/2021), ערר 21-1088 ש.ש.ג **רפאלו (ניהול מותג) נ' רשות המסים** (03/06/2021), ערר 21-1167 **אפרים ויינשטיין עורכי דין נ' רשות המסים** (30/08/2021)).
74. במקרים מסוימים, ניתן להתמודד עם חוסר הוודאות בדבר חישוב מחזור הבסיס באמצעות עריכת חישוב חלופי, כגון ממוצע של שנת 2019 (ערר 21-1026 **נתי זיו – סטודיו זיו בע"מ נ'**



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

רשות המסים (05/05/2021), או חישוב של ממוצע ההכנסות בתקופה אחרת (וראו, למשל ערר 1244-21 שמואל שיני נ' **רשות המסים** (03/10/2021)).

נטרול עסקאות מחברות קשורות

75. כאמור לעיל, שיעור ירידת המחזורים נבחן באמצעות בחינת מחזורי העסקאות כפי שדווחו למע"מ. בהתאם לסעיף 8(2)(א) לחוק, בחישוב מחזור העסקאות לצורך בחינת ירידת המחזורים לא ייכללו עסקאות למכר טובין או מתן שירות מאת בעל מניות בחברה או שותף בשותפות לחברה שהוא בעל מניות בה או לשותפות שהוא שותף בה, לפי העניין (להלן: "**הוראת נטרול העסקאות**").

76. כפי שנפסק בהחלטות קודמות של הוועדה, תכלית הוראת נטרול העסקאות היא התמודדות עם החשש כי העסקה שנערכה עם בעל עניין אינה עסקה המגשימה באופן אופטימלי את האינטרסים של החברה לבדה אלא של בעלי החברה גם אם באופן עקיף, למשל במקרה של ויתור על תשלום (ערר 1008-21 **תחנת דלק היצירה בע"מ נ' רשות המסים** (24/03/2021) (להלן: "ערר 1008-21"), פסקאות 34-36 וכן ערר 1012-20 **רוטשילד 57 ראשל"צ יזמות בע"מ נ' רשות המסים** (10/05/2021)), או שהעסקה עם בעל העניין אינה משקפת בהכרח פעילות עסקית אותנטית שהתקיימה בין הצדדים בפועל (1947-21 **סנסה ייצור נייר בע"מ נ' רשות המסים** (02/02/2022), פסקה 42).

77. משמעות הדבר היא כי פרט לנטרול העסקאות בחישוב שיעור ירידת המחזורים כמצוות החוק, ירידת מחזורים שבאה לידי ביטוי בעסקה של חברה עם בעלי עניין, חשודה מראש ככזו שדרישת הקשר הסיבתי לא מתקיימת לגביה, ועל מבקש המענק מוטל נטל מוגבר להראות כי ירידת המחזורים היתה בלתי נמנעת בנסיבות משבר הקורונה ולא נבעה מהיחסים בין מבקש המענק ל"לקוח" בעל הזיקה (ערר 1008-21, פסקה 38). על כן, במקרים מסוימים יהיה מקום לנטרל את העסקאות במסגרת כימות ירידת המחזורים לעניין בחינת הקשר הסיבתי.

מן הכלל אל הפרט

איחור במתן החלטה בהשגה

78. כזכור, בעררים המאוחרים היתה בפי העוררות טענה מקדמית, לפיה על רקע האיחור במתן ההחלטות בהשגות, יש לקבלן על הסף. זאת, מפני שהחלטות המשיבה בהשגות המאוחרות ניתנו תוך חריגה הנעה בין 14 ל-19 ימים מהמועד האחרון.

79. אמנם, ניתן לתמוה מדוע התעכבה המשיבה עם החלטותיה בחלק מההשגות, מקום בו גדר המחלוקת היתה משותפת ודומה כי הוכרעה כבר בהחלטות שניתנו בהשגות המוקדמות.

80. ואולם, המדובר באיחור קל יחסית; מעבר לכך, בהתחשב בכך שמדובר במחלוקת משותפת לתקופות זכאות נוספות, קשה להעריך כי לעוררות היתה הסתמכות ממשית או סבירה כי



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

השגות אלה יתקבלו. בנסיבות אלה, לא ראינו באיחור זה משום פגם מינהלי שיש בו כדי להשפיע על סבירות ההחלטה.

81. בשולי הדברים נשלים ונעיר כי בשונה מטענת העוררות, ישנה גמישות מסוימת גם במועד הגשת הבקשה למענק (וראו ערר 2350-21 ELITE PERFORMANCE בן צרפתי נ' רשות המסים (10/05/2022) וכן במועד הגשת הערר (וראו תקנה 6 לתקנות).

קיטום של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה

82. בתמצית, המשיבה מצביעה על שני אלמנטים שיש בהם כדי לנתק את הקשר הסיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה: הראשון הוא כניסתן של העוררות להליך חדלות פירעון, והשני הוא הפסקת הליכי הייצור (כך שהפסקה זו היא שגרמה לירידת המחזורים ולא משבר הקורונה).

83. באשר לנימוק בדבר הכניסה להליכי חדלות פירעון, אנו מתקשים לראות בכך הסבר בלעדי לירידת המחזורים של העוררות בתקופות הזכאות וממילא המשיבה לא הבהירה במה מצב זה שונה ממצב אחר בו חלה ירידה בהכנסות טרם פרוץ המשבר, שיכולה במקרים מסוימים להצדיק עריכת חישוב חלופי; אמנם, ספק אם ניתן היה לצפות כי בתוך חודשים ספורים העוררות יחדשו את פעילותן ויחזרו להיקפי הכנסותיהן הקודמים; ואולם, מקום בו ערב פרוץ המשבר שתי העוררות היו פעילות ודיווחו על הכנסות, לא ניתן לשלול כי חלק מההכנסות היו ממשיכות להתקבל על אף המשבר.

84. לעניין זה נפנה את תשומת הלב כי בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 25/09/20219, ניתנה החלטה בהתאם לסעיף 24 לחוק חדלות פירעון שעניינו מתן צו זמני, ושניתן להבין ממנו כי באותה העת טרם הובהרו סיכויי השיקום של העוררות ומכך גם נובע כי לא נשללו.

85. ואולם, ניתן להצביע על שינוי אחר בפעילות העוררות שנראה שהיה בו כדי להשפיע על צפי הכנסותיהן, והוא הפסקת הליכי הייצור. ואמנם, ביחס לתקופות הזכאות המאוחרות (ספטמבר אוקטובר ונובמבר דצמבר 2020) לא שוכנענו כי ירידת המחזורים נגרמה ממשבר הקורונה, וזאת מפני שלא שוכנענו כי לעוררות היה מלאי למכור בתקופה זו אלמלא המשבר. נסביר.

86. העוררות עומדות על כך שבתחילת שנת 2020 היה ברשותן מלאי שצפוי היה להספיק לתקופה ממושכת.

87. ראשית נציין כי מקום בו ההכנסה הצפויה היתה ממכירת מלאי קיים בלבד, ניתן להעריך כי באופן טבעי כי תחול ירידה מסוימת בהכנסות לאורך השנה שכן היקף המלאי (שהוא מבחר המוצרים) מצטמצם.

88. מעבר לכך, מהחומרים שהוגשו עולה הרושם כי בחודש ספטמבר 2020 העוררות מיצו את פוטנציאל מכירת המלאי הקיים, וזאת כעולה מהתיאור המופיע בדו"ח מס' 4, בו צוין כי "מאז היציאה מהסגר הראשון וככל שנקפו החודשים, החלו המכירות בחנות להתמעט



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בהלימה לכך שמלאי החנות הלך והתדלדל ולעלייה בנתוני התחלואה והגברת ההגבלות על המסחר במשק, כך שלקראת הכניסה לסגר השני, מצאו עצמם הנאמנים עם מלאי סחורה שולי וחסר של מוצרים ישנים ובלתי מבוקשים, ולמעשה ללא אפשרות למכור (סעיף 13 לדו"ח מס' 4 – ההדגשות הוספו). נזכיר כי גם במעמד הדיון התבקשה ב"כ העוררות להתייחס למידע זה, ולא היה בפיה הסבר מספק אחר. מכך אנו מסיקים כי בחודש ספטמבר 2020 העוררות מיצו את המלאי "בר המכירה" שהיה ברשותן.

89. מסקנה זו עולה בקנה אחד עם הנתונים הבאים: סך הכנסותיהן של העוררות עד לחודש אוגוסט 2020 עמד על סך של כ- 5.6 מיליון ₪, המהווה כ- 30% משווי הסחורה כפי שהוערכה בתחילת שנת 2020. בהתאם לדו"ח מס' 4, יתרת המלאי שנותר נמכר בתמורה לסכום של כ- 50,000 ₪. אם תתקבל טענת העוררות, לפיה לכאורה טרם מימשו את רוב הכנסותיהן הפוטנציאליות, משמעות הדבר היא כי כ- 70% מהמלאי נמכר במחיר זעום ביחס לשווי ואף ביחס לעלות הפקתו. נוכח פערים אלה, קשה לקבל את הטענה כי נותר מלאי משמעותי-ובהתאם את הטענה כי הירידה נגרמה מקושי בביצוע המכירות. לעניין זה נעיר כי בפי העוררות לא היו טענות שהתייחסו להשפעות המשבר על יכולת התמחר של המוצרים השונים ועל הצורך לחרוג מהערכת שווי המלאי כפי שנעשתה בתחילת שנת 2020, וממילא בהינתן הפער בין השווי המוערך של המלאי שלא נמכר לבין התמורה ששולמה עבורו בסופו של יום, ניתן להעריך כי מוצו האפשרויות למכירת מוצרים בהזולה.

90. כן יוזכר כי מהחומרים שהגישו העוררות עולה כי מלכתחילה נבחנה האפשרות למכירת החברות, ורק לאחר שנמצא כי המהלך אינו משתלם, הוחלט על המשך הפעלתן לצורך מכירת המלאי מבלי שנראה כי עמדה על הפרק האפשרות לחידוש הייצור. בדו"ח מס' 2 נכתב כי "ברור היה כי הצעות לרכישה שכוללות את כלל הפעילות צריכות להיות בעלות תג מחיר גבוה, וזאת לפני התמודדות של מציע עם הצורך בהשקעת הון חוזר ותחילת הפעלת הליך ייצור מחדש, כאשר זה למעשה הודמם עוד טרם מינוי הנאמנים. כמו כן בדיקות הנאמנים הזמניים ובדיקות שביצעו מתעניינים ברכישת החברות ופעילות העלו כי נדרש שינוי מהותי במערך הניהול, הייצור ותפעול החברות על מנת שתוכלנה לעבור לפסי רווחיות" (ההדגשות הוספו, סעיף 14 לדו"ח מס' 2).

91. נשלים ונציין כי לאור המצוטט לעיל אף אין בידינו לקבל את טענת העוררות לפיה הסיבה לאי חידוש ייצור המלאי היתה ההאטה במכירות, שכן דומה כי פתיחה של הליך הייצור משמעה מהלך נרחב בהרבה. זאת, בניגוד לרושם העולה מהדו"חות שהוגשו לבית המשפט (ולתיק הוועדה) כי עיקר הליכי ההבראה נגעו להגדלת ההכנסות באמצעות גביה ומיצוי חובות קיימים, בצד צמצום ההוצאות בדרכים שונות וזאת בשונה מהתייעלות בהליכי ייצור ההכנסה וכיו"ב.

92. כלומר, ביחס לתקופות הזכאות המאוחרות – ספטמבר אוקטובר 2020 ונובמבר דצמבר 2020 נותק הקשר הסיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה, וזאת מפני שבהתאם לנתוני שהוצגו בפנינו, בעת הזאת ממילא לא היה צפוי להיות מלאי ממשי שניתן היה למכור.



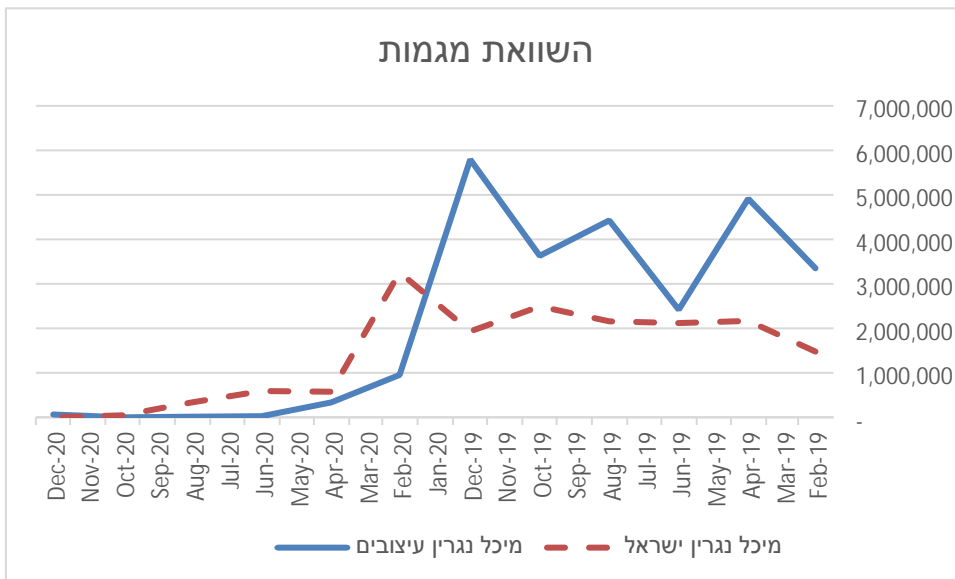
מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

93. באשר לתקופות הזכאות המוקדמות (מאי יוני ויולי אוגוסט 2020), טענת העוררות היתה כי החנויות היו סגורות, מה שהוביל לירידה במכירות וגם לירידה בביקוש המלאי. נציין, כי טענה זו נטענה באופן כללי וללא תימוכין קונקרטיים; בעוד שניתן לקבלה ביחס לעוררת 2 שעיסוקה במכירות, אנו מתקשים לקבלה ביחס לעוררת 1.

94. ישנם עוד הבדלים בין שתי העוררות התומכים בקבלת הטענה בדבר סגירת החנויות ביחס לעוררת 2 אך לא ביחס לעוררת 1; ראשית, ההבדל בטיב הפעילות של כל אחת מהעוררות – בעוד שעיסוקה של העוררת 1 הוא בייצור המלאי, עיסוקה של העוררת 2 הוא במכירת המלאי.

95. שנית, היקפי ההכנסות של כל אחת מהעוררות בשנת 2019: בעוד שמחזור עסקאותיה של העוררת 2 בשנת 2019 ובשנת 2020 היה יציב יחסית וניתן לזהות ירידת מחזורים באפריל 2020, מחזור עסקאותיה של העוררת 1 בשנת 2019 ובתחילת שנת 2020 (בנטרול ההכנסות ההוניות) היה מצוי בירידה עוד לפני פרוץ המשבר, וזאת אף מבלי להדרש לשאלה האם בדיווחיה בחודשים אלה נכללו גם ההכנסות מגביית חובות עבר, שפורטו בדו"ח מס' 2 שהוגש לבית המשפט). לשם המחשה, מצ"ב תרשים המתאר את מגמת ההכנסות של שתי העוררות בראיה דו חודשית:



96. שלישית, היקף צמצום הפעילות- בעוד שמספר העובדים בעוררת 2 ירד בכמחצית בין תחילת שנת 2019 לתחילת שנת 2020 (מ- 39 עובדים בינואר-פברואר 2019 ל- 22 עובדים בינואר 2020), מספר העובדים בעוררת 1 ירד ביותר מ- 90% (מ-131 עובדים בינואר 2019 ל-9 עובדים בינואר 2020).

97. נוכח האמור, ועל אף הקושי בקבלת הטענה בדבר היעדר מלאים, אנו נכונים לקבל את טענת העוררת 2 כי הכנסותיה נפגעו בשל הסגרים, ועמדה זו אף עולה בקנה אחד עם הנתונים כפי שהוצגו.

98. לעומת זאת, ביחס לעוררת 1 אנו מתקשים לקבל את הטענה כי ירידת המחזורים נגרמה במלואה ממשבר הקורונה, וזאת על רקע מגמת הירידה בהכנסות עוד בחודש פברואר 2020.



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בנסיבות אלה, ובהתחשב בכך שניתן לשער כי סגירת חנויות הובילה לירידת מה בהזמנות, ביחס לעוררת 1 אנו סבורים כי יש לחשב את מחזור הבסיס כממוצע ההכנסות בחודשים נובמבר 2019 עד פברואר 2020, וזאת כדי לבטא את ההשפעה שנגרמה מסגירת החנויות ובהתאם מהירידה בביקוש וזאת בנפרד מהירידה בפעילות שקדמה למשבר.

99. כזכור בפי הצדדים היו טענות לעניין אופן חישוב המענקים וזאת לאור קיומן של עסקאות בין העוררות, ולצורך חישוב המענקים להם העוררות זכאיות, נפנה לטענות אלה כעת.

הנתונים לפיהם יחושבו המענקים

100. ראשית נפתח ונציין כי אין בידינו לקבל את טענת המשיבה לפיה לא היה באפשרותה לבחון את הנתונים בדבר העסקאות בין שתי העוררות; על פני הדברים, המדובר בעסקאות שדווחו למע"מ (והעוררות לא טענו אחרת), ועל כן המידע היה מצוי בפני המשיבה. יתר על כן, אילו העסקאות לא דווחו למע"מ, הרי שממילא לא היה מקום לנטרלן במסגרת החישוב שכזכור מתבסס על הדיווחים למע"מ. לפיכך, בחינת הזכאות נעשית בהתאם לדיווחים למע"מ בצירוף לפירוט העוררות ביחס לעסקאות ביניהן.

101. באשר לחישוב המענקים להם זכאית העוררת 2, הרי שבהתאם ללשון החוק, יש לקזז מסך התשומות השוטפות עליהן דיווחה העוררת 2 את התשומות ששולמו לעוררת 1. בפי המשיבה לא היה טיעון ענייני או מהותי מדוע אין לעשות כן, ואף לא טיעון מעשי בדבר אופן החישוב (וזאת בשים לב לכך שהגדרת "תשומות שוטפות" שבסעיף 7 לחוק אינה נסמכת על הדיווחים למע"מ בלבד).

102. באשר לחישוב המענקים להם זכאית העוררת 1, צודקת העוררת 1 כי הוראת נטרול העסקאות מופיעה רק לעניין חישוב שיעור ירידת המחזורים ואינה נכללת בהגדרות "מחזור עסקאות", "מחזור עסקאות בשנת 2019" או "מחזור עסקאות בשנת 2020" המופיעות בסעיף 7 לחוק.

103. ואולם, כפי שנפסק בעבר, במקרים מסוימים ייתכנו הצדקות לנטרל את ההכנסות מחברה קשורה וזאת כחלק מכימות הפגיעה לצורך עמידה בדרישת הקשר הסיבתי (וראו ערר 1008-21, אשר התייחס לתקופת זכאות לגביה כלל לא נקבעה הוראת נטרול העסקאות).

104. בעניין זה טענו העוררות כי יש להתייחס אליהן כשתי יחידות רווח נפרדות וזאת ביחוד מקום בו הן מנוהלות על ידי נאמנים ולא על ידי בעלי המניות; לטעמנו אין בטיעון זה כדי להוביל למסקנה המבוקשת על ידי העוררת 1. ראשית, מינוי הנאמנים התרחש בחודש ספטמבר 2019, כך שאינו רלבנטי לעניין חישוב מחזורי תקופות הבסיס הקודמים לכך; שנית, מקום בו מדובר בנאמנים, המנהלים את עסקיהם של שתי העוררות גם יחד ובהתאם לכך בעלי אותה המוטיבציה כבעלי המניות להשאת רווחי שתי העוררות, אין בהיותם נאמנים משום הבדל משמעותי. תמיכה לכך ניתן למצוא בכך שההליכים של שתי החברות מנוהלים במאוחד, כפי שניתן להסיק גם מהדו"חות שהוגשו לבית המשפט ביחס לשתי העוררות יחדיו.



מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

105. יתר על כן, בנסיבות המקרה שבפנינו, מקום בו אותן ההכנסות מקוזזות מסך התשומות של החברה הבת (היא העוררת 2), הכללת הכנסה זו כאחת מהכנסות העוררת 1 תוביל לחוסר סימטריה ולקיצוץ "כפול" של אותה ההכנסה.
106. לפיכך, הגענו למסקנה כי את המענקים להם זכאיות העוררות, יש לחשב תוך נטרול העסקאות ביניהן – הן לעניין חישוב התשומות של העוררת 2 והן לעניין חישוב מחזור הבסיס של העוררת 1 (כך שהעסקאות ינוטרלו לעניין חישוב ירידת המחזורים ובהתאם המקדם הנובע מכך, וכן לעניין חישוב מחזור הבסיס – אך לא לעניין חישוב מקדם ההשתתפות בהוצאות קבועות).

סוף דבר

107. הגענו למסקנה כי לא היה בעצם כניסת העוררות להליך חדלות פירעון לא ניתק את הקשר הסיבתי; ואולם, מהנתונים עולה כי גם אילולא משבר הקורונה, מלאי העוררות היה צפוי להסתיים עד לתקופות הזכאות המאוחרות, ועל כן ביחס אליהן נותק הקשר הסיבתי. לפיכך, עררים 2288-22 ו- 2289-22 (של העוררת 1) ועררים 2285-22 ו- 2286-22 (של העוררת 2) המתייחסים לתקופות הזכאות ספטמבר אוקטובר 2020 ונובמבר דצמבר 2020 – נדחים.
108. בהמשך לכך, עררים 1511-22 ו- 2287-22 של העוררת 1 מתקבלים בחלקם, כך שזכאותה תחושב ביחס למוצע הכנסותיה בחודשים נובמבר 2019 עד פברואר 2020, בקיצוץ הכנסותיה מהעוררת 1 ובנטרול הכנסות הוניות (העומד על סך של 679,676 ₪). עבור שתי תקופות זכאות אלה, היא תהיה זכאית למענקים בסך 196,539 ₪ (94,588 ₪ עבור תקופת הזכאות מאי יוני 2020 ו- 101,951 ₪ עבור תקופת הזכאות יולי אוגוסט 2020).
109. עררים 1517-22 ו- 1518-22 של העוררת 2 מתקבלים במלואם, כך שזכאותה למענקים אלה תחושב ביחס לדיווחיה למע"מ, תוך תיקון סך התשומות. עבור שתי תקופות זכאות אלה, היא תהיה זכאית למענקים בסך 546,023 ₪ (222,421 ₪ עבור תקופת הזכאות מאי יוני 2020 ו- 323,602 ₪ עבור תקופת הזכאות יולי אוגוסט 2020).
110. מפירוט התשלומים ששולמו לעוררות, ניתן לראות כי העוררת 2 זכאית לתשלום נוסף בעוד שהעוררת 1 נדרשת להשיב חלק מהמקדמות ששולמו לה. התשלומים יבוצעו בהתאם להוראות סעיפים 16 ו- 17 לחוק, ובכפוף להוראות החלות על קופת העוררות מתוקף היותן בפירוק.
111. לאור התוצאה אליה הגענו – ללא צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.
ניתנה היום, כ"ה כסלו תשפ"ג, 19/12/2022, בהעדר הצדדים.

גרמן פייקין, רו"ח
חבר

שירה שגיא, עו"ד
יו"ר הוועדה